

Az erdészetek önállóságának fokozása az erdőgazdasági szervezetben

Az erdőgazdasági szervezet fejlődése a közvetlenül gazdálkodó, a munkát közvetlenül irányító szervekre — az erdészetekre — egyre nagyobb felelősséget ró. Ennek az erdészeti természetesen csak úgy tud eleget tenni, ha megfelelően nő a hatásköre, cselekvésében egyre kevésbé korlátozott. Ez előtérbe helyezi az erdészetek önállóságának kérdését, azt, hogy az erdészetek milyen mértékű önállósággal rendelkeznek az egyes erdőgazdaságok kerületében ma és milyen intézkedésekre volna szükség ahhoz, hogy az erdészetek az esetleg szükségesnek látott mértékig önállósíthatók legyenek. Ennek a kérdésnek a tisztázása érdekében a szerkesztőbizottság kérdéssel fordult az erdészetek vezetőihez. Az első harminckét választ — pusztán a fő mondanivalóra rövidített terjedelemben — most megvitatás céljából közreadjuk.

A vitán kialakult végső álláspont alapján az Országos Erdészeti Egyesület elnöksége javaslattal fog fordulni az Országos Erdészeti Főigazgatósághoz.

*

Hopp József, Berzence. Minden külső szolgálatot teljesítő erdészember régi vágya az erdészetek önállósága. Az e felé vezető első és alapvető lépés az erdészetek nagyságának helyes megállapítása. Az erdészetek nagyságára nem szabad tisztán számszerű adatból kiindulni. Az erdészeti nagyságára az legyen az irányadó, hogy a vezetője a részére biztosított járművel kerületének egyharmadát be tudja járni egy nap alatt alatt. Az erdőgazdaság országos felépítését én is három lépcsősnek képezem el — főigazgatóság, erdőgazdaság, erdészeti. A gépesítés sajátos követelményeinek megfelelően azonban 5—8 erdészeti középpontjában gépcsoportokat, vagy gépállomásokat kell meghagyni. Ennek vezetője diszponálná a gépeket, látná el a felügyeleti és ellenőrzési teendőket és vezetné a gépjavításokat.

Az önállósításnak fokozatosan kell történnie, különösen az adminisztrációs vonalon. Szakmai téren az önállóság azonnal megoldható, itt több alkalmazottra szükség nincsen. Az adminisztratív munkák azonban igen meg fognak nőni, ezért új alkalmazottakra lesz szükség, ezeket az erdőgazdaságok leépített dolgozóiból kell beállítani. A jó munka alapvető feltételei az áthelyezések számának csökkentése, a jó lakás, nyugodt élet. A szervezeti formák eddigi kialakításánál ezt nem mindig vették figyelembe. Végül az önálló, jó munka feltétele, hogy az erdészeti területén lévő összes munkálatokat egy felelős személy tartsa kézben. Vonatkozik ez még a vadászatra is. Az ilyen szervezeti forma módot ad arra, hogy a főigazgatóság az ellenőrzést két vonalon hajthassa végre: a három lépcsőn keresztül, vagy közvetlenül is. A két jelentés így összehasonlítható és könnyebben bírálható el.

Bartus János, Pápa. Az önállóság első feltétele az, hogy az erdészeti vezetőnek véleményezési joga legyen külső és belső munkatársai megválasztásában. A besorolásokban döntő szava legyen. A fegyelmi jogkör kiterjesztése is lényegesen javítaná az erdészeti önállóságot. A mai gyakorlat nem alkalmas jó szolgálati viszony fenntartására, mert az erdészeti vezetőtől csak részben függenek a beosztottak. Pénzügyi vonalon az erdészeti részére hitelkeret biztosítását tartom célszerűnek, 4—5 rovatra bontva. Az önköltség csökkentése érdekében az anyagi érdekeltség erdészetenkénti kiterjesztését javaslom. A nyereségvisszatérítés jelenlegi formája nem elég ösztönző, mert a dolgozók más, távoli erdészetek munkáját nem tudják figyelemmel kíséрни.

Mészáros Ödön, Sirok. Az erdészetek önállóságát az alábbiaktól várom. Az erdészeti terveit nagy vonalakban maga készíthesse el. A negyedévre lebontott mennyiségi és költségtervek időben jussanak ki az erdészethez. A könyvelést úgy szelészítsük ki, hogy az anyag és pénzfelhasználás teljes mértékben az erdészetről jelentkezék. Az erdészeti maga állapíthassa meg az üzemtervek figyelembevételével az elvégzendő munkák mennyiségét és sorrendjét. Szabad kezet kell adni a kiseladások terén. A besorolt dolgozók felvételében, elbocsátásában és besorolásában legyen szava az erdészeti vezetőnek is.

Szabó Béla, Püspökladány. Az elmúlt évek folyamán az erdészetek önállóságának kiszélesítése terén hatalmas lépéssel jutottunk előre. A fegyelmi jogkörnek kihe-lyezésével szilárdult az elmúlt évben a munkafegyelem. Az egyéni felelősség további elmélyítése érdekében javaslom, hogy a termelvény átutalásokat a volt gondnoksági mintára szervezzük át. Igen gyakran előforduló eset, hogy egyik erdészettől a másik távolabbi erdészethez történik széna, szalma, vagy más átutalás és ez be nem tervezett munkabértöbblettel, tetemes szállítási költséggel, fogat kieséssel jár. Módot

kell adni az erdészeteknek ahhoz, hogy feleslegeiket szabadon értékesíthessék, hiányukat szabadon szerezhessék be. Az egyéni felelősség kibontakozásának egyik akadályát látom a központi anyagellátásban. Az önállóság akadályozója az erdőgazdaságok jelenlegi tervgazdálkodása. A jóváhagyott tervből az erdészetekre csak a mennyiségi rész és annak normatívái kerülnek lebontásra, nagyon sok erdészet nem ismeri a terv felépítését. Ennek hiányában nem is tudja mérni önköltségét, jövedelmezőségét. Helyes volna az önköltségi tervek erdészetenkénti felépítése.

Oszwald János, Királyrét. Tapasztalatom az, hogy az erdészet önállóságában korlátozva nincs. Ami ésszerű és szakszerű, azt az erdészet szabadon elvégezheti. A jó és értékes szakmunkának van azonban egy akadály: az erdészet vezetője és szakelődő munkaidejüknek 80%-át kénytelenek az íróasztal mellett tölteni. Nem önállóságot kell az erdészeteknek biztosítani — mert az megvan —, hanem időt kell biztosítani az önállóságuk gyakorlásához.

Tomka László, Csákyándoroszló. Az erdészetek önállósága nem újkeletű törekvés. Az 1953-as átszervezés során is felmerült az a gondolat, hogy a megszüntetett kisebb erdőgazdaságok szerepét az erdészetek vegyék át. Ez akkor nem történt meg, azóta pedig többé-kevésbé bebizonyult, hogy a két-három régi gazdaságból alakult új erdőgazdaságok állandóan növekedő létszámmal is csak nehezen tudják kézben tartani a gazdálkodást. Csak rosszabbította a helyzetet az erdészetek önelszámolásának a bürokrácia csökkentése címén történt megszüntetése. Ennek következtében az önköltség figyelemmel kísérése nehézségbe ütközik. Ilyen helyzetben örömmel üdvözljük a nagyobb önállóságra való törekvést. Ezt az önállóságot röviden úgy képzeljük el, hogy a gazdálkodás — beleértve a pénzgazdálkodást is — az erdészetek kezében legyen. A főigazgatóság és az erdészetek közötti fórum a régi egyesüléshez hasonlóan, kis létszámú, csak elvileg irányító, ellenőrző és közvetítő szerv legyen. Ilyen esetben ez nagyobb területet is felöllelhetne. Az erdészetek viszont — amelyek általában jóval nagyobb területek mint az erdőgazdaságok voltak — önálló anyag- és értékkönyveléssel, önálló pénzgazdálkodással, egyszerű számlával, fegyelmi jogkörrel rendelkező gazdasági egységek lennének. Ez a folyamat természetesen csak fokozatosan hajtható végre, lefolytatásához legalább 2—3 év szükséges.

Hevesi József, Tolcsva. Az erdészet önállósága ösztönzőleg hatna a jövedelem fokozására, az önköltség csökkentésére. Ennek érdekében az erdőművelési és favágatási tervek alapján költségtervet kellene készíteni és az így kimutatott költségeket havonta folyósítani, év végén pedig ezekről le kellene számolni. Ugyanígy kellene a karbantartások, felújítások, fogatos brigádok és melléküzemek költségeit tervezni és folyósítani, majd év végén leszámolni. A gazdaság eredményét nem csak a pénzügyi mérleg alapján kell elbírálni, hanem figyelembe kell venni az erdészet kerületének természeti adottságait is. A költségelszámolás az erdészetnél saját önálló könyvelést tesz szükségessé.

Magyar Béla, Mátrafüred. A nagyobb önállóságot az erdészetnek az 1948-as gondnoksági rendszerre való áttállítása jelentheti. Az erdészetek megerősítésével a gazdaságoknál feltétlenül csökkenne a munka, s ez létszámcsökkenést vonna maga után. Ugyanakkor az erdészetek munkája kiértékelhető lenne gazdaságosság szempontjából is. Fontosnak tartanám a jelenlegi bérelszámoló helyett egy képzett számvívó beállítását. Fontos, hogy a bérjegyzéket a kerületvezető erdész készítse el.

Ujlaky Tivadar, Vajszló. Az erdészetek önállóságának fejlesztése egyrészt növeli az erdészetvezetőket, valamint a többi erdészeti dolgozók felelősségérzetét, másrészt lehetőséget nyújthat olyan ügyek gyors és legmegfelelőbb elintézésére, amelyek az erdőgazdaságok szempontjából jelentékteleneknek tűnnek, az erdészeteknél pedig sokszor igen komoly problémát jelentenek. Az önállóság fejlesztése csak akkor lehetséges, ha a megnövekedett feladatokkal párhuzamosan erősítjük az erdészeteket jólképzett szakemberekkel. A fokozott önállóságnak ki kell hatnia mind az erdészetek tervezésére, mind a pénzgazdálkodására. A beruházások és felújítások tervezése esetén is sokkal nagyobb mértékben kell igénybevenni az erdészeteket, mint eddig, így kiküszöbölhető lesz épületeink és létesítményeink állagának további igen nagymértékű romlása. A gépesítés szervezete még igen sok kívánnivalót hagy maga után. Ezen a téren is változtatásra lesz szükség az erdészetek hatáskörének kiegészítésével. Egészségesebb megoldás volna, ha a gépeket — beleértve a gépkocsikat is — végleg az egyes erdészetekhez helyeznék ki a szükségletek szerint, és központosan csak egy szerelőműhely maradna.

Rendi László, Uzsa. Az önállóság mértékének növelése az erdészet ügyvitelének menetét lényegesen megkönnyítené, bár az egyéni felelősség arányosan növekedne. Az erdészet nagyobb mérvű önállósága a jelenlegi vállalati általános költségeket lényegesen redukálná. Az erdészetek részéről jelenleg is teljes értékű tervezés az

esetleges részletesebb és önállóbb tervezéseknél semmi nehézséget nem okozna. Feltehetően szükséges azonban az erdészeti tevékenység összefogó és mind pénzügyileg, mind szakmailag irányító központ.

Obermayer György, Ugod. Az erdészeti tevékenység jelen állapotban az önállóság minimális lehetőségével rendelkeznek, vagy még annál is kevesebbel. Az erdészeti tevékenység csak utasításokat hajtanak végre, hogy úgy mondjam gondolkodás nélkül. Sokat beszélünk például az önköltség csökkentéséről. Ez helyes is, a baj azonban ott van, hogy a termelési értékeket mindig csak általánosságban, csak erdőgazdasági viszonylatban van róla szó. Nem ismerjük, hogy az erdőgazdaságon belül az egyes költségek hogyan alakulnak erdészetenként. A munkaversenyt is egészen más alapokra lehetne helyezni, ha az erdészeti tevékenység is tisztában lenné a pénzügyi gazdálkodással. Ennek érdekében szükséges volna kiértékelni, hogy az elmúlt esztendőben mibe került az erdőterületen termelt egységnyi mennyiségű szelvény és tűzifa kitermelése, közleltetése, szállítása stb. Ezután az új gazdasági évben előre egy önálló, „miniatűr” nyers mérleget kellene elkészíteni és ehhez kellene mérni a végrehajtás során a havi béreltszámlások után készített tényleges havi nyers mérleg eredményét. Így az esetleges túltengéseket rögtön menetközben lehetne kijavítani. Szerintem ez lenne az első lépés ahhoz, hogy az erdészeti tevékenység nagyobb önállóságot nyerjen és ezzel sok probléma megoldást nyerhetne. Nagyobb távlatot nyerne az erdészeti tevékenység között és az erdészeti tevékenységben belüli szocialista munkaverseny, mivel ennek értékelése a nyers mérleg alapján kézzelfogható lenne. Javulna az adminisztratív munka, mert az erdészeti tevékenység adminisztratív dolgozói is jobban szívükön viselnék a termelési, művelési és egyéb kérdések adminisztrálását. Jobban megoldhatók lennének az erdőgazdasági kérdések is.

Csányi Sándor, Diósjenő. Az elmúlt években javult ugyan a helyzet az erdészeti tevékenység vonalán, de még ma sem önálló és felelősségteljes, mint amilyennek lennie kellene, illetőleg lehetne. Még ma is sok olyan dologgal találkozunk, amit nyugodtan az erdészetre lehetne bízni, mert biztos, hogy meg tudná oldani és pénzügyileg is jóval az eddigi ráfordítás alatt mozogna. Így például annak ellenére, hogy erdőgazdaságunknál az 1957/58. évre vonatkozó üzemi részlettervet, ill. tervjavaslatot az erdészeti állította össze, és ebben részletesen megterveztük, hogy szerszámból, fogyóeszközből mit fogunk vásárolni, az erdőgazdaság álláspontja mégis az, hogy az erdészeti tevékenység nem vásárolhat, csak abban az esetben, ha azt az árucikket beszerezni nehéz. Ez magyarul azt jelenti: ha az erdőgazdaság nem képes beszerezni, akkor szerezz be az erdészeti tevékenység számára. Ezen a téren illő és hasznos lenne önállóságot biztosítani az erdészeti tevékenységnek, ez lényeges költségmegtakarítással járna. A másik példa már inkább a felsőbb irányítási szervünknek szól. Ismeretes, hogy a Börzsöny nincs kellően feltárva. Ennek következtében sok től elválasztott tisztítási anyag fekszik korhadásnak kitéve az erdőn. Sok száz köbméterre tehető az olyan anyag, amelynek összetermelése csak azért nem történhet meg, mert az OEF részes termelést nem engedélyez, pénzes alapon pedig összetermelést nem képes az erdészeti tevékenység, annyi sajátos kérdés vár megoldásra. Ehhez nagyobb önállóságra és nagyobb bizalomra van szükségünk.

Ruppert József, Tataháza. Régi, de nehéz probléma az erdészeti tevékenység önállóságának megteremtése. A közvetlen munkairányítás színvonalának emeléséhez az alábbiak látszanak szükségeseknek. Az erdőgazdaság mint központ, irányítsa népgazdasági irányelvek alapján az erdészeti tevékenységet. Adja meg a megfelelő kereteket, a részlettervek kidolgozását és végrehajtását végezze a helyi viszonyoknak megfelelően önállóan az erdészeti tevékenység. Az anyaggazdálkodással kapcsolatban kapjon az erdészeti tevékenység több szabadságot, hogy helyileg értékesítse az alacsonyrendű tűzifaanyagot. A jelenlegi gazdálkodás mellett a szerte heverő hulladék faanyag összetermelése és elszállítása az alacsony súlyhatár miatt nem lehetséges, illetve nem gazdaságos. Ennek az anyagnak akár részes alapon, akár tőron való értékesítése több jövedelmet biztosítana. A gazdálkodáshoz szükséges anyagokat vásárolhassa és használhassa fel a szükséglet szerint az erdészeti tevékenység. A gazdálkodáshoz szükséges pénzügyi összeget kapja az erdészeti tevékenység közvetlenül, és számoljon el vele havonta. Az anyagok könyvelését az erdészeti tevékenység jelenlegi kartotékrendszer helyett a régen jól bevált anyagnyilvántartási naplóban (könyv) végezze. Ez egyszerűbb, megbízhatóbb és áttekinthetőbb. Felújítási és karbantartási keretet az erdészeti tevékenység egy összegben kapjon a tervezése alapján és annak felhasználását a szükségletnek megfelelően saját elbírálása szerint végezhesse. Az anyag- és pénzgazdálkodás terén a legszigorúbb egyéni felelősséget kell bevezetni. Az önállósítást fokozatosan kell végrehajtani, lelkiismeretes, megbízható, jó szakemberek kinevelésével, akik az önállóságot tiszteletben tartják, azzal élni is tudnak.

Konrád Béla, Sándorfalva. Erdészeteink jelenlegi feladata, hogy az erdőgazdaságok által reájuk bontott tervfeladatokat időben végrehajtsák, de a termelőszközöket az erdőgazdaság részükre esetről-esetre biztosítja, vagy nem biztosítja, amint éppen lehet. Az erdőgazdaságtól, illetve annak előadótól az erdészet ügyszólván naponta kap személyi, anyagi, munkaszervezési stb. utasításokat. Munkáját így nem jellemzi és nem is jellemezheti az átfutott tervszerűség, nincs központos irányítás, nem mélyül el az egyéni felelősség, a munkairányítás színvonala nem kielégítő. Számos esetben előadódik, hogy az erdészetvezető utasításait keresztező intézkedések keletkeznek: az erdőgazdaság egyes szakelőadói területjárás közben az erdészetvezető megkerülésével adnak operatív utasításokat a kerületvezetőknek.

Mi legyen hát a jövőben? Bátran el kell egyszer s mindenkorra határozunk, hogy erdészeteink mint termelési és gazdálkodási egységek legyenek önálló üzemek. Az erdészet vezetője mint erdőgazda, személyében feleljen az erdészet személyzetéért és összes vagyoni tartozékaiért feleltes szervének, az erdőgazdaságnak. Az erdőgazdaság csak fő irányelvekben megadott irányító és ellenőrző tevékenységet fejtessen ki. Az erdészet tervfeladatának megfelelően kapja meg a saját termelőszközeit és ezekkel az éven át kalkulálhasson. Kapja meg a gazdasági évre a termelési tervet költségmutatókkal, s ezek megtartásáért feleljen. Az erdészetvezető legyen az erdészet dolgozóinak fegyelmi hatósága, azonban úgy, hogy súlyosabb esetekben, vagy szakkáderek esetében az erdőgazdaság igazgatója fellebbezési fórum legyen. Anyag- és pénzgazdálkodásáról vezessen az erdészet könyvelést. Terveit és könyvelését egyszerűsítsük le. Egyszerű statisztikai anyagszolgáltatásra legyen kötelezve. Az erdészet mint személyzete: erdészetvezető, egy művelési és egy használati szakelőadó, továbbá egy irodai erdészeti szakember. Ezen túlmenően szükséges egy könyvelő, egy bérszámfejtő, 2 adminisztrátor, egy kisegítő. Összesen 4 műszaki és egy kisegítő. Előbbiek elbírálásához ismernünk kell, hogy kalkulációmát 8000 kat. hold terjedelmű földi jellegű erdészetem igényeihez mérem, amely 14 védkerületre oszlik, fatermelési feladatunk évi 11 000 m³, erdősítési feladatunk 400 ha.

Tamás János, Tatabánya. Nagyobb önállóságot kellene adni az erdészeteknek az épületkarbantartások és kisebb beruházások terén. Elképzelésünk az, hogy kocsizín, sertésöl, kisebb istálló, fagyártmányfeldolgozó szin, szénpajta stb. építésére a beruházási tervet az erdészetek készíthessék el, s a hitellel az erdészetek gazdálkodhasanak. A beruházást és karbantartást bizonyos kisebb mértékig maguk hajthassák végre és a munkálatok bankelszámolásait közvetlenül tehessék meg. Javasoljuk továbbá, hogy lehetőség adassék az erdészeteknek azon faanyagok értékesítésére, amelyeket az állami feldolgozó üzemek nem tudnak a felsőbb szerveknek lekötöni (cserrönk, karámfá stb.). Célszerű volna, ha az erdészetek dolgozói kiküldetési költségeit közvetlenül fedezhetnék (különös tekintettel a munkások utazási költségeire).

Madas László, Visegrád. Az erdészet jelenlegi szervezete erős. Az erdészetvezető, 2–3 szakelőadó, a kerületvezető, továbbá a könyvelő és 2 adminisztrátor oly együttes, amely — ha megfelelő felkészültségű és dolgozni akaró munkaerőkből áll — az önállóság magas fokára hivatott. Az erdészet hatáskörét a tervgazdálkodás jelenlegi formái között aránylag könnyű megadni: az erdészetek által készített és fentről jóváhagyott tervek végrehajtásában az erdészeteknek szabad teret kell biztosítani. Fokozatosan meg kell szüntetni a még mindig dívó részletutasítások halmazát. Ezek az élettől eléggé messze születnek ahhoz, hogy reálisak legyenek. Főleg a munkaügy és az erdőművelés területén látszik szükségesnek lényeges egyszerűsítés. A statisztikai adatszolgáltatás aprólékossága sajnós, szinte csábítja a felsőbb vezetést arra, hogy vissza-vissza csússzék az elmúlt évek „tűzoltó” munkatílusába, amikor a minisztériumi instruktorok szinte a kerületvezetők munkáját végezték. Az erdészetek feladatokrét ki kell bővíteni a karbantartások, a felújítások és a kisebb műszaki beruházások tervezésével és kivitelezésével. A pénzügyi gazdálkodás önállósága már fogasabb kérdés. Az évek óta csak útkeresgélésben ténfergő „önelszámolás” egészséges, határozott kialakítása és megvalósítása a jelenleg elérhető felső foka az erdészetek önállóságának. Az előre kiadott éves pénzügyi terv nélkül minden önállósítási törekvés teljesen hiábavaló. A legnehezebb és talán egyöntetű megoldást nem is lehet ajánlani a termelő eszközök birtoklására vonatkozóan. A gépesített gazdaságok tanulságai azt mutatják, hogy a gépi munka lebonyolításánál meg lehet kihagyni az erdészetek és az erdészkerületek óriási helyi ismeretét, munkaszervezési képességét és a nem lebecsülendő szakmai felkészültséget. Találni még olyan erdőgazdaságot, ahol a központosított fogatgazdaság miatt az erdészetek semmi érdeklődést és felelősséget nem éreznek a közelítés és faanyagmozgatás területén. De ugyanez állhat ez egyéb vonatkozásban is akkor, ha nem az erdészet felelőssé-

gére bízzák a terv végrehajtásához szükséges termelő eszközöket. Ha minden gépet és járművet nem is lehet szétosztani az erdészetek között, de legnagyobb részüket mégis csak rájuk kell bízni. A koncentráltság helyett az erdészetek közötti együttműködés kialakítása és helyes irányú fejlesztése véleményem szerint járható út. Az első két kérdésben egész rövid idő alatt elérhető a kívánt eredmény, az utolsóban azonban csak több év következetes és igen körültekintő munkájával érhető el siker.

Az erdészetek szervezete elég erős ahhoz, hogy az éves tervek teljesítésén túlmenően a jövőt is nézzék. Az üzemtervek rovatait csak az erdészetek tölthetik meg étellel. Az erdőrendezőségnek külön kellene foglalkoznia az erdészetek erdőrendezési ismereteinek a bővítésével. A lassan lejáró fejlesztési tervek helyett is újak fognak készülni, ezek azonban csak akkor lesznek valóban hasznosak, ha az erdészetek által összegyűjtött adatokon és a kellő szakértelemmel összeállított részletterveken fognak felépülni. Az erdészetek önállósításával párhuzamosan meg kell oldani az ellenőrzés módszereinek a továbbfejlesztését is. A látványos, átfogó revízió helyett a sokkal gyakoribb, a mindennapi élet apróságaival foglalkozó, megelőző ellenőrzésre van szükség. Véleményem szerint az erdőgazdaságok szakfelügyelői és revizorai munkakörének az elsorvasztása helyett inkább annak új, gondosan összeállított, tartalommal való kitöltése révén kapunk olyan lehetőséget, mely meg tudja oldani e téren is a továbbhaladást.

Szóllósi József, Lillafüred. Az erdészet önállóságának fokozása érdekében a következők megvalósítását javaslom:

A felsőbb szervek a kerületvezető erdészeknek, vagy egyéb fizikai dolgozóknak csak az erdészetben keresztül adjanak utasítást, vagy ha a külön rendelkezés kiadása elkerülhetetlen, erről haladéktalanul értesítsék az erdészetet is. Az erdészet áthelyezési, személyi és minden más ügyben tett javaslatát gondosan mérlegeljék, és ha lehetőség van rá, fogadják el. Az erdészet jó gazdálkodását külön-külön mérlegeljék. Az egyes jól gazdálkodó, tervét teljesítő erdészetek akkor is részesüljenek jutalmazásban, ha az illetékes erdőgazdaság más erdészetek hanyag munkája miatt nem teljesítené a tervét. Művelési munkáknál vegyék figyelembe a helyi természetű viszonyokat és ne egy mintára húzzák az egyes munkák megkezdésének idejét. Apróbb beszerzésekhez adjanak az erdészetnek több szabadkezet. Rendkívüli körülmények között az erdészet önállóan is adhasson ki munkaruhát rövid használatra, ne kelljen erre az erdőgazdaságtól külön írásbeli engedélyt kérni. Az üzemi fogatok lovainak etetési adagját az évi mennyiségen belül maga az erdészet állapíthassa meg a munka, a terep- és útviszonyok, valamint a szállítási sürgősségének figyelembevételével. Az apróbb tatarozások terén bízzanak nagyobb összeget az erdészetre, előre nem látható kiadások fedezésére. Hatalmaztassék fel az erdészet a rendkívüli veszélyes munkák végzésénél magasabb bér fizetésére. Munkatorlódás esetén állíthasson be az erdészet kellő számú kisegítő személyzetet. Célzerű volna, ha az erdészet műszaki és adminisztratív dolgozói részére havi átalányfizetés lenne megállapítva és ezen belül az erdészet vezetősége, a párt- és a szakszervezet kollektívájáa alapjának meg érdem szerint 1—1 fő fizetését.

Vida László, Bikács. Az erdészetek nagyobb önállóságához szükséges, hogy a tervezés terén az erdészeteket nagyobb mértékben bevonják. A fahasználati tervet, amelyet az erdészet készít, az erdőgazdaság már ne módosíthassa, különösen az iparifa százaléknál és választékoknál, mert mi a maximális kihozatalt becsüljük és annak módosítása a minőség rovására megy, esetleg tervszerűtlenséget is okozhat. Az értékesítési terv készítésébe az erdészetet jobban be kell vonni. A csemete-termelésnél még jobban fokozni kell az erdészetek önellátottságát, mert még most is előfordul, hogy szomszédos erdőgazdaságok nem azonos termőhelyi viszonyai között, nevelt csemetéit elültetik. Vonatkozik ez az ország fásítására is. Az erdészetekre kell bízni az anyagbeszerzést; ezzel megtakaríthatjuk az erdőgazdasági raktárból történő szállítás költségeit. A közvetlen munkairányítás színvonalának emelését az egyéni felelősség elmélyítését, az önállóságot nagyban elősegíti és nélkülözhetetlen feltétele is a helyi ismeret, a helyi gyakorlati tapasztalatok megszerzése. Soha nem lesz önálló és minden munkáért teljes mértékben felelősséget érző, s nem is tud jól irányítani az az erdész, akit állandóan helyezgetnek egyik helyről a másikra, különösen olyan munkahelyre, ahol nem érzi a munkában otthon magát. Minden embert a megfelelő helyre! Az erdőgazdaság szüntesse meg az erdészet kihagyásával történő írásbeli és szóbeli rendelkezések kiadását, kerületek, faraktárak és csemetekertek számára. Adja le az erdőgazdaság a fegyelmi jogkör gyakorlását bizonyos mértékig az erdészetekhez. Kinevezések, alkalmazások ügyében az erdőgazdaság hallgassa meg az erdészet javaslatát. Besorolás, jutalmazás, kitüntetés szintén minden esetben az erdészet javaslata alapján történjék.

Hubay Gyula, Jánosháza. Az erdőgazdaságok és erdészetek jelenlegi szervezete műszaki és adminisztrációs vonalon is egészséges. Az erdőgazdaságok jelenlegi területi elosztását helyesnek tartom. Nagyobb területű erdőgazdaságnál nem kaphatnának az erdészetek intenzív és eredményes irányítást. Nem tartom viszont helyesnek az erdészetek számának felemelését, mert a túlságosan sok erdészetnél nem lenne biztosítható a megfelelő szakszínvonal. Erdőgazdaságunknál és erdészetemben az állományoknak vágásra, gyérítésre való besorolása tisztán a szakszempont alapján történik, az erdészet javaslatára alapján. Az erdészet szakmai önállósága ugyanígy szabadon érvényesül az erdősítések, tisztítások és egyéb erdőművelési munkák megszervezésében. Ilyenformán szakmai tevékenységünket a legteljesebb önállóság jellemzi. A megtervezett erdőművelési munkákhoz mindig biztosította az erdőgazdaság a megfelelő pénzösszeget is. Tehát csak az erdészet vezetésének szakmai színvonalán múlik, hogy az erdészetben belül igazán szakszerű és eredményes erdőgazdálkodás folyhasson. A következtetés ebből az, hogy az erdészetek szakmai színvonalát kell tovább emelni és erősíteni. Ha ez mindenütt meglesz, akkor lesz országosan biztosítva, hogy a tudományos erdőgazdálkodás gyakorlatban is megvalósuljon. Véleményem szerint ezt még nem mindenütt érték el. A magasabb szakképzettség maga után vonja a munkairányítás színvonalának emelését és ebből következően az egyéni felelősség is jobban elmélyül. Az erdészetek szakmai színvonalának emelése érdekében nagyon fontos lenne, hogy az erdészetben belül, a szakemberek felvételénél, munkábaállításánál, megfelelő munkahelyre való helyezésénél az erdészet vezetőjének sokkal nagyobb hatásköre legyen, mert hiszen ezek munkájáért elsősorban ő felel. A jelenlegi könyvelési és adminisztrátori munkák növelése károsan hatna az erdészetekben az erdőgazdálkodás eredményességére. Tapasztaltam ezt az erdőgondnokságok idején, amikor az erdőgondnokságoknak önálló könyvelése, pénzkezelése, statisztikai adatszolgáltatása volt. A szakszemélyzet munkájának túlnyomó részét tette ez ki s nem jutott kellő ideje az erdőgazdálkodás szakmai irányítására és vitelére. Az erdőgondnokságok idején a könyvelési és adminisztrációs munka óriási tehertétel volt és nem is érte el a kívánt célt. A jelenlegi szervezési forma tehát jó, azon tovább ne változtassunk, hagyjuk a szakembereket egyhelyben hosszú ideig dolgozni és alkotni, szaktudásukat fejleszteni, hogy alkotásukkal, munkájukkal, értékes, szép erdőket hozhassanak létre a magyar nép javára.

Király Pál, Bernecebaráti. Erdőgazdaságunk viszonylatában az erdészetek önállóságának mértéke eléggé megfelelő. Kíváncsi volna azonban, hogy a szakmai alaptervek készítését és a munkák végzésének ütemezését teljesen az erdészetekre bízzák. Nem helyes, hogy a gondos felméréseken alapuló tervekbe utólag beleváitanak, a tervszámokat megváltoztatják és nem egyszer a Főigazgatóság rendelete alapján rónak erőltetett feladatot az erdészetre. Egyszerűsíteni kellene az erdőgazdaság és erdészet közötti adminisztrációs kapcsolatot. Alakítsák ki a statisztikai beszámolás rendszerét egész évre és adják ki az év elején a határidők feltüntetésével. Ez álljon a következőkből: szakmai alaptervek egyszeri benyújtása és egyszeri leszámolása, bérelszámolás, anyagkönyvelés, szigorú számadású nyomtatványok leszámolása, havi pénztárjelentés. Különösen fontos lenne végre megvalósítani az erdészetvezető és a szakelődők adminisztrációs tehermentesítését, hogy minél több időt tudnának a terepmunkának szentelni. Növelni kell az erdészetvezető hatáskörét olyan helyi jelentőségű kérdések eldöntésében, mint: alsóbbrendű választékok termelésének mikéntje, hirtelen felmerült, bérkategóriába nem sorolt kisebb munkák bérének megállapítása stb. Növelni kell az anyaggazdálkodás és beszerzés hatáskörét oly mértékig, hogy a kiutalásból beszerzendő anyagok kivételével minden más anyagot önállóan szerezhessen be. Az erdészetek gépekkel és energiával való ellátottságát növeljék annyira, hogy feladataikat önállóan tudják megoldani.

Keresztes Ferenc, Óskü. Az erdészet önállóságának továbbfejlesztéséhez szükséges volna az erdészetet önálló könyvelési és pénzügyi egységgé tenni. Az erdészet hatáskörébe kell utalni a tervezési munkát, az üzemtervek figyelembevételével az erdészet tervezze a fahasználati és erdőművelési munkákat. Az erdészet készítse el és hajtsa végre a kisebb beruházások és felújítások tervezését is. Az erdészet közvetlen irányítószerve csakis az ellenőrzést és a magasabb irányítást végezze.

Mikóczy György, Urkut. Az önállóság fokozását helyesnek tartom, de ennek megvalósítása több feltételt kíván. Az erdészetek pénzügyi gazdálkodásának helyes irányítása érdekében szükséges, hogy az erdészetekhez mérlegképes, vagy legalább nagy gyakorlattal rendelkező könyvelőt helyezzenek ki. Azokat az erdészeteket, amelyeknél csak egy szakelődő van, még eggyel meg kell erősíteni, mert a nagyobb önállóság, nagyobb felelősséggel is jár. Erdeink jelenlegi állapota, a szakmai színvonal emelése, az erdőgazdaság jövedelmét fokozó tudományos munka kiszéle-

sítése az eddiginél is több időt követel, ezt az adminisztráció további ésszerű csökkentésével gondolom megoldani. A vezetőknek és szakelőadóknak több időt kell szentelni arra, hogy a tudományos munkának a gyakorlatban is érvényt szerezhesenek, ezt az idősebb erdészekkel, szakmunkásokkal is megismertethessék, megszerethethessék. Mindez természetesen több, jobb felszerelést igényel, mint amivel eddig rendelkezünk.

Müller Géza, Vésztő. Az erdészetek önállóságával kapcsolatban nem látok különösebb hibát: terveinket magunk csináljuk, a végrehajtásban is meglehetősen szabadon intézkedhetünk és az adminisztrációs munkáink is lényegesen csökkentek az előző évekhez viszonyítva. Az erdészetek főfeladatahoz, a reális tervezéshez és a tervek végrehajtásához meg van az önállóság. Szerintem a pénzügyi gazdálkodással kapcsolatos teljes önállósítás az erdészetek részére nem indokolt, mert ez az erdészet munkáját csak duzzasztaná. Elegendő, ha az erdészet csak a szükséges béralapokkal és beruházási költségekkel rendelkezik szabadon, bonyolultabb pénzügyi műveleteket, amelyekhez amúgyis magasabb képzettségű szakemberekre van szükség, végezze az erdőgazdaság pénzügyi csoportja. Ilyen pénzügyi adminisztrációs gárdának az erdészetekhez való telepítése nem indokolt. Az erdészetek önállóságának addig a mértékig kell kialakulnia, ameddig ez segíti a termelő munkát, ez az erdészetek elsőrendű és egyedüli feladata. Külön probléma az erdészetek önállóságán belül az erdészkerületek vezetésében szükséges egyéni felelősség és politikai, szakmai rátermettség. Az erdészetek jó munkája elsősorban a kerületek jó munkáját jelenti és viszont. Az önállóság csak úgy értékes, ha azt olyan emberek gyakorolják, akik azzal a népgazdaság érdekében élni is tudnak és átérik ennek az önállóságnak felelősségét. Kerületvezetőink egy részének még sokat kell fejlődni ezen a téren. Ahhoz tehát, hogy az erdészet önállóan, jól dolgozhasson, elsősorban a kerületvezetők munkáját kell megjavítani. Ehhez pedig az szükséges, hogy a kerületvezetők politikai és szakmai képzettségét növeljük, másrészt pedig nagyobb hangsúlyt kell fektetni a jövőben nálunk is az egyéni felelősségre. Egész erdőgazdálkodásunk kerületvezetőink jó, vagy rossz munkájától függ, tehát elsősorban a kerületek önálló és felelősségteljes vezetésének a megteremtésén keresztül oldható meg az erdészetek önállóságának kérdése is.

Szabó József, Esztergom. Sok erdészetvezető kartársammal együtt örömmel üdvözölhetem azt a kezdeményezést, hogy az erdészetek részére nagyobb önállóságot és jogkört kell biztosítani. Az erdészetek jogköre és az erdészetvezetők személyi függősége tisztázatlan, erdőgazdaságoként más és más, sőt egyazon erdőgazdaságon belül is függvénye lehet az erdőgazdaság vezetői és az erdészetvezetői közötti személyes viszonnak. Tény az is, hogy az erdőgazdaságok igazgatói fizikailag képtelenek arra, hogy az erdészeteknél folyó tényleges gazdálkodás megfelelő irányításában és vezetésében részt vehessenek. Az erdészetvezetők fegyelmileg az igazgató hatáskörébe tartoznak, így kénytelenek olyan személyek utasításait elfogadni, akikkel az igazgatók kénytelenek jogkörüket gyakoroltatni, akik azonban sok esetben mind szakmai, mind egyéb vonatkozásban az erdészetvezetők képességei alatt vannak. Ez az eljárás csökkenti az erdészetvezetők egyéni felelősségtudatát, károsan befolyásolja vezetői tekintélyét stb. Végső fokon a nemtörődomséghez vezet. Az erdészeteknek önálló gazdálkodási egységekké kell fejlődniük. Az erdészetnél kialakult anyag- és pénzügyi-tervek alapján kell gazdálkodni, s e tervek természetesen összhangban legyenek a népgazdaság kívánalmaival, amelyeket a felső hatóságok jóváhagynak. Ezeknek a terveknek a teljesítéséért az erdészetvezetők teljes felelősséggel kell hogy tartozzanak. Ehhez az erdészet könyvelésének megfelelő módosítására van szükség, munkaerő emelés azonban nem szükséges. Személyi vonatkozásban az erdészetvezető fegyelmi hatósága az Országos Erdészeti Főigazgatóság kell hogy legyen. Az erdészet többi műszaki és adminisztratív dolgozójának fegyelmi hatósága az erdőgazdaság legyen, azonban ezek besorolása, felvétele, áthelyezése, csakis az erdészetvezetővel egyetértésben történhessék. Szükségét látnám annak is, hogy — évenként legalább egy esetben — az Országos Erdészeti Főigazgatóság valamennyi erdészetvezető bevonásával termelési tanácskozást tartana, ahol a termelést közvetlenül vezető személyek tapasztalataikat kicserélhetnék és az erdészet legfelsőbb vezetősége az üzemek tényleges problémáiról tájékozódna. Valamikor az üzemegységek önállósága nagyobb volt, mint jelenleg az erdészeteké. Az erdőgazdaságok is fele annyi területtel s lényegében ugyanannyi szakemberrel rendelkeztek, mint ma. Így a tényleges „műhelyben”, az erdészkerületekben szakvezetésük jobban érvényesülhetett. Az erdészetek területnővelésével személyzeti erősítést is kaptak, méghozzá szakemberekben és bár az erdészetvezető személyesen kevesebb időt tölthet az egyes erdészkerületekben, a szakelőadók útján e hiány pótolható. Az erdőgazdaságok

területnövekedésével az egyes munkahelyek távolsága annyira megnőtt, hogy az erdőgazdaság igazgatója és vezető szakemberei a gépjárművel nagyjából járhatatlan munkahelyekre kimenni alig tudnak. Így a termelés tényleges eredményességében tevékenységük ennek mértékében érvényesülhet. Mindinkább adminisztratív szervvé válnak.

Györky Attila, Béda. A jelenlegi szervezeti forma nem ad lehetőséget arra, hogy az erdészetek önálló gazdálkodást végezzenek. Az erdészet mintegy végrehajtó szerv, csak a folyó feladatokat végzi és legtöbb esetben ezek kihatását és további jelentőségét nem látja, de nem is láthatja. Nem képes az eredményeket értékelni, mérni, mivel ennek a könyvelése az erdőgazdaságban történik. A mennyiségi tervet szemmel tudja követni, azonban az önköltséget és a pénzügyi helyzetet képtelen megadni anélkül, hogy mérleget ne készítené. Az erdészet érdemlegesen tárgyalást folytatni nem tud, mivel erre jogi felhatalmazása nincs, pedig a munka gördülékenysége érdekében erre sok esetben elengedhetetlen szükség volna. Külön kérdés, ami az erdészet munkáját feszélyezi: a vadászat. Papíron ugyan az erdészet intézi a vadászattal kapcsolatos teendőket, azonban ez csak papíron van így. A vadászat a munkánkban úgy szerepel, mint állam az államban. Nem tudom elképzelni, hogy akkor, amikor a népgazdaság az erdészetre milliós értékeket bíz, ugyanakkor az erdőgazdálkodás egy szerves alkotóelemét csak úgy lehessen jól kezelni, ha abban az erdészet alantasabb közreműködését használják csak fel. Így, természetesen a felelősség megoszlik, bizonyos mértékben megszűnik, mert át lehet hárítani egyikről a másikra. Minden erdészeti szakember vizsgázott vadgazdaságból, tehát ért is hozzá. Nem tudom elképzelni, hogy valaki jobban ismerné a kerületben lévő vadat, mint az illetékes kerületvezető erdész. Ha azonban ebben a dologban közömbössé tesszük őket, akkor esetleg az esti megfigyelés alkalmával lefülelhető fatolvaj is kicsúszik a kezükből. Az erdészetek önállóítása szükségszerű. Véleményem szerint az erdőgazdaságoknak csak felügyeleti szerveknek kell lenniük, természetesen kisebb létszámmal. Az erdőgazdaságoknál feleslegessé vált szakembereket az erdészetekhez kell kihelyezni, ez a megoldás nagyon is ráférne a magyar erdőkre. Sok szakemberünk nem látja az aktától az erdőt, pedig külső munkájával sokkal több hasznot hajtana népgazdaságunk számára. Önálló anyag- és pénzgazdálkodást az erdészet részére, önálló mérlegkészítést és ezzel párhuzamosan minden cselekedetért meg kell követelni a teljes felelősséget!

Dobos Tibor, Somogyvár. Már eddig is tapasztalhattuk az önállóság kisebb-nagyobb növelését. Helyes, hogy a főbb terveket az erdészetek készítik. Véleményem szerint minden tervet az erdészeteknek kellene elkészíteni a helyi adottságoknak megfelelően. Helyes lenne, ha az erdészetek a terv elkészítésénél minden ágazatban a ráfordítás szervezését is elvégeznék, szükséges, hogy az engedélyezett keretszámokat a ráfordítás összegével adják ki az erdészeteknek, tehát minden ágazatban a mennyiségi terv mellett a ráfordítható összeget is kapja meg az erdészet. Ebből az erdésznek a helyi adottságoknak megfelelően, a normatívák figyelembevételével kellene gazdálkodnia. Szükséges ehhez, hogy az erdészetenél az erdészeti könyvelésben jártság, és a pénzügyekhez értő szakember legyen. Az erdészetnél jelenleg átiró könyvelés van, mérlegszerű könyvelés lenne szükséges, mert csak így lehet látni az erdészeti helyzetét. Igaz, hogy az erdőgazdasági szinten megvan, de a folyamatos munkában időközben is látni kell az erdészeti állását. Feltétlenül szükséges az eddigi túlzott adminisztráció csökkentése. Szükséges továbbá az erdészetek megerősítése mind műszaki, mind adminisztrációs vonalon. A műszakiak az erdészeti központjában csak a legszükségesebb adminisztrációt végezzék, legyen idejük a külső irányításra. A kerületvezetők se legyenek megterhelve túlzott adminisztrációval, ezt inkább az erdészetenél lévő adminisztratív dolgozók végezzék, az erdész meg vezesse a kerületében folyó munkákat. Ma sok esetben nem tud az erdész a munkahelyén lenni, mert leköti a papírmunka. Az erdészeteket mind műszaki, mind adminisztratív dolgozókkal meg lehet erősíteni az erdőgazdaságnál jelenleg dolgozókból — nincs szükség ilyen nagy apparátussal dolgozó erdőgazdaságokra. Ezeknek csak ellenőrző, összefogó szerepet szánunk. Az erdőgazdaságok az irányítást ma nem tudják kellően megadni, mert a szakeladóknak legtöbbször papírmunkát kell végezniük és a külső irányításhoz nem jut idejük. Kerületük nagy és ritkán jutnak ki az erdészetekhez. Fontos szerepet tulajdonítok a szakfelügyelőknek, szerintem a jövőben is szükség lesz e feladatkör ellátására és ha a gazdaság létszáma csökkenne, még fontosabb szerep hárulna rájuk.

Répas Román, Bakonyána. A külső szolgálatot ellátó erdészeket az adminisztrációs ténykedés alól fel kell szabadítani, hogy kijuthassanak az erdei munkákhoz. Az Erdészeti önállósága megköveteli, hogy az erdészek személyzetének kiválasztásában

a vezető véleményét kikérjük. Fontos, hogy az erdészeti alkalmazottak hosszabb ideig alkalmaztassanak egy szolgálati helyen. Ne tekintse csupán állomáshelyének szolgálati helyét az alkalmazott, hanem főleg munkahelyének. Szépen fogalmazza ezt meg az 1040. sz. fejlesztési határozat, sajnos azonban ez a valóságba még nincs átültetve. Döntő kérdés az erdészeti lakások rendbehozatala. Nincs rendszeres tározás, javítás „keret hiányában”. Az az alkalmazott, aki szabad idejében dúledező kerítését, melléképületeit javítja, vagy esős időben teknőit, edényeit hordja a padlásra, bizonyára nem fogja dicsérni kenyéradóját, és ha teheti, olyan helyet keres magának, ahol ilyen gondja nincs, vagy kevésbé van meg.

Cserhádi Pál, Balassagyarmat. Az erdészetek önállóságához elengedhetetlen, hogy az erdészetekhez beosztott szakelődők feladatait ne az erdőgazdaság, hanem maga az erdészvezető határozza meg. Az egyéni felelősség mellett kellő jogkört kell biztosítani az erdészvezetőknek, az erdészeti területén előforduló nehézségek áthidalására. Helyesnek tartanám, ha az erdészetek minden műveletre saját maguk állíthatnák be az éves tervekbe a szükséges költség-kereteket, és ezen belül a legjobb gazda gondosságával gazdálkodhatnának. Az önállósághoz feltétlenül szükséges, hogy az erdőgazdaság az erdészetek munkájába csak akkor szóljon bele, ha ott szakszerűtlen vagy szabálytalan munka folyik. Az erdőgazdaság beleszólása az erdészeti munkaütemébe számtalanszor hátrányosan befolyásolja az erdészeti tervteljesítést. Az erdészetek teljes önállóságát, mivel az több adminisztratív munkaerőt igényelne, a magam részéről egyelőre nem tartom célszerűnek.

Szabó Béla, Harkakötöny. Az erdészetek önállóságának fontos segítője a pénzgazdálkodás lebontása akár bankon, akár gazdaságon belül. Fel kell számolnunk területi széttagoltságunkat is tagosítás útján. (Az erdészeti jelenlegi kiterjedése 15 000 ha, 37 000 ha területen.) A kerületek szervezésénél figyelemmel kell lennünk arra, hogy 600 ha-t meg ne haladjon. Minden 3 erdészkerület részére 1—1 szakelődő szükséges, aki munkaidejének 90%-át tölthesse külső munkában. Az erdészeti szervezet fejlesztése során nagyon fontos feladat, hogy a műszaki személyzetünk lehetőleg állandó legyen és követeljük meg a rátermettségen kívül a megfelelő szakmai képesítést.

Bartucz Emil, Gyöngyössolymos. Az erdészetek önállósítása igen helyes irányzat. Szükséges ehhez, hogy önelszámolással bírjon, önálló könyvelést vezessen. A mostani rendszer szerint az erdőgazdaság az erdészetek munkáját csak nagy vonalakban tudja kiértékelni. A helyes és ésszerű gazdálkodás megkívánja, hogy az erdészvezető az erdészeti munkáját, szakmailag és pénzügyileg mindig figyelemmel tudja kísérni. Ennek megvalósítása nagymérvű adminisztráció-csökkenéssel járna, nagyfokú egyszerűsítéseket lehetne végrehajtani. Az erdészetek önállóságának emelése jelentős munkaerőfelszabadulást eredményezne az erdőgazdaságoknál és így népgazdasági szempontból sem közömbös.

Merza Béla, Nyiregyháza. Az erdészetek önállóságának érdekében nagyobb hatáskört kellene biztosítani az erdészetek vezetőinek, hogy ne legyen annyira megkötve a keze olyan dolgokban, amelyek egy üzem életében nagyon kicsinyek, de sokszor ilyen kis dolgokból adódnak komoly károk. Az erdészetek részére kiadott 4—500 Ft ellátmányt fel kellene emelni legalább 2000 Ft-ra. Kapjon az erdészeti vezetője felhatalmazást arra, hogy kisebb dolgokat, anyagokat, beszerezhesen, ellátmányából megvásárolhasson. Adhasson az erdészeti vezetője indokolt esetekben az üzemi bizottság hozzájárulásával munkaruhát vagy gumicsizmát olyan dolgozóknak, akiknek arra szükségük van. Legyen beleszólási joga az erdészeti vezetőjének a területéhez beosztott alkalmazottak áthelyezési, elbocsátási és besorolási ügyeibe, hiszen minden vonatkozásban ő ismeri a legjobban az embereit.

Balsai László, Kapuvár. Az erdészetek önállósítása nálunk nem időszerű. Az esetleg fennforgó nehézségeknek és hibáknak nem az önállóság hiánya az oka. Ha valahol kifogás merül fel, inkább ott lehetett a hiba, hogy vagy az erdőgazdaság, vagy az erdészeti nem tudta betölteni a megkívánt szerepet, illetőleg káros személyi ellentétek merültek fel az irányító és végrehajtó szervek között. Ebben az esetben pedig elsősorban ezeket a gátló okokat kell megszüntetni, mert különben az erdészetek nagyobb önállóságából még nagyobb súrlódások, utólagos felelősségrevonások következhetnek. Hogy példával világítsam meg a mi esetünket és összemérhessük más erdészetek helyzetével, megemlítem, hogy mi önállóan készítjük el mind a fa-termelési, mind az erdőművelési terveinket. Igaz, hogy a keretszámok tekintetében vannak megkötöttségeink, de ezt semminemű önállóság sem oldhatja fel. Szabadkezünk van tehát az üzemtervben előírt használatok időrendi besorolásában, a felújításoknál és telepítéseknél alkalmazandó fafajok és módok megválasztásában. Ezekbe az erdőgazdaság csak akkor avatkozik, ha a problémát magunk felvetjük.

Hogy mégjobban visszamenjenek, már az üzemtervet is az erdészetek megkérdezésével állítják össze, tehát magunkra vetnénk követ, ha akár az üzemtervek, akár a fahasználati, vagy erdóművelési tervek tekintetében az esetleges hibákat önállóságunk hiányával mentegetnénk. Erdészeteink újabban szabad kezet kaptak a fatermelési bérek megállapításában is. A munkabérialap keretén belül szabadon tologathatjuk a béreket és ezzel kiküszöbölhetünk sok olyan aránytalanságot, amelyet a legrugalmasabb bértáblázatok, illetve normatényezők sem egyenlíthetnek ki. Magunk szabjuk meg a versenyfeltételeket és magunk döntjük el, hogy kinek adjuk az igazgatói alaptól részünkre juttatott összeget. Minden erdészet beállíthatott építőbrigádott és javítóműhelyt, miért kívánjunk tehát még nagyobb gondot és felelősséget. Kétségtelenül vannak nézeteltéréseink az erdőgazdasággal taktikai vonatkozásokban, de meghatárlnunk csak akkor kellett, ha nem tudtuk álláspontunkat kellően megvédeni, avagy országos érdekekbe ütköztünk.

Igyekeztem leírni őszintén mások okulására a mi helyzetünket és szívesen olvasnám, ha másutt még eredményesebb önállóságot sikerült kiépíteni.

Néhány megjegyzés Bründl Lajosnak „A fűztermelés időszerű kérdései” című cikkéhez

Minden törekvést, amely a gyorsnövekedésű fajokra hívja fel a figyelmet és velük hazánk súlyos fahiányát segíti csökkenteni, vagy export útján nemzeti jóvődelmét növelni, örömmel üdvözlünk. Ezt tesszük Bründl Lajosnak *A fűztermelés időszerű kérdései* című cikkével annál inkább, mivel ezt a népgazdaság érdekei is így kívánják meg.

A cikk a fűztermelésnek valóban időszerű kérdéseit tárgyalja. A helyes ültetési hálózat, a növekedés, a legmegfelelőbb fűzfajta megválasztásának, a trágyázás szükségességének adatai arról tanúskodnak, hogy a megállapításukra beállított kísérletek jól megszervezett, tervszerű és dicséretes munka eredményei. A belőlük levont következtetések is helyesek. Illetőleg egy megállapítás kivételével azok. A cikk befejező részében ugyanis meglepő felfedezésre bukkanunk.

Jóllehet a cikkben a nyárról egyetlen szó sem esik, egyetlen kísérleti adat sem szól, Bründl Lajos — mintegy mindenki által megszívlelendő tanulságként — mégis megállapítja, hogy „*egy hektár fűztelep 20 esztendő alatt azt a fatömegmennyiséget adja, amit a nyár a legjobb esetben is csak 40 év alatt...*”

A fenti megállapítással kapcsolatosan szeretnénk megkérdezni a következőket:

A közölt kísérletek melyik adata támasztja alá ezt a megállapítást?

A összehasonlítást melyik nyárfajjal végezték? Milyen talajon? Hol?

Mekkora volt a nyár kontrollparcella ültetési hálózata?

Ha Bründl Lajos valóban állított volna be a legjobb gazdasági nyárfajtákkal összehasonlító kísérletet, vagy legalább is összehasonlította volna a fűzfára kapott adatait Dr. Wettsteinnek a *Die Faserholzpappel. Ihre Kultur und Züchtung*. (Pap-peljahrbuch 33—47. 1957.) című cikkében közölt kísérleti eredményeivel, aki *cellulózgyártás céljából ugyanilyen rövid vágásfordulós üzem módban termelt nyárvesz-szőket*, akkor nem jutott volna a fenti téves következtetésre.

A nyár és a fűz, a két leggyorsabb növekedésű fajokunk, igen szépen megférnek egymás mellett, sőt igen jól kiegészítik egymást. A fűzfélék a nyáráknál sokkal jobban tűrik a vizet. Ahol, a magas talajvízállás következtében a nyár már sárgul-dik és betegségek támadják meg, ott a fűz még igen jól érzi magát.

A nyár az országfásítás egyik igen fontos fajtája; hivatott arra, hogy súlyos fahiányunkat enyhítse. Fokozott mérvű telepítésére, a nyárfagazdálkodás megjavítására az OEF komoly erőfeszítéseket tesz és széleskörű propagandát fejt ki. Munkáját a fent idézett és minden tudományos alapot nélkülöző megállapítással nem ész-szerű gátolni.

A fahiány megszüntetése népgazdaságunknak olyan égetően sürgős problémája, hogy a kitűzött cél megvalósítása érdekében mindenkinek vállvett kell együtt-működni.

Kopeczky Ferenc

E G Y E S Ű L E T I H Í R E K

Az Egyesület pécsi csoportjánál októberben *Pankotay Gábor* „Csenszlovákiai tanulmányútunk tapasztalatai” címmel tartott előadást. Az előadó az erdőgazdasági fakitermelés gépesítési problémáival foglalkozott a csehszlovákiai tanulmányúton szerzett tapasztalatok alapján. Részletesen tárgyalta a döntés, közelítés, szállítás és rakodói munka gépesítési lehetőségeit. Ismertette az ott látott gépeket, valamint azok alkalmazási lehetőségeit. Az előadás a fakitermelés gépesítésének főbb irányvonalait az alábbiakban határozta meg: döntésnél az egyszemélyes benzines fűrés; közelítésnél fogat szán-elővel, gumiabroncsos csörlős traktor és könnyű kötélpálya; kiszállításnál bulldozeres úton gumiabroncsos vontatóval kövesútig, onnan a szállítás pneumatikus felterhelés útján gépkocsival vasúti rakodóg.

★

Novemberben a pécsi csoportnál *Szedrjey Akos* filmvetítéssel kapcsolatban ismertette az őz kormeghatározását, selejtezését, a szarvas selejtezését, a vadászati és vadtenyésztési berendezéseket, végül a vadászkutyák fajait és betanítását. Az előadást gyakorlati bemutató követte, amelyen a jelenlevők selejtaggancs távolról történő felmutatása után bírálatot mondtak az aggancs koráról, súlyáról és a selejtezés szükségességéről. Az előadás után *Kasza Ferenc* igazgató bemutatta a bakóczai vadgazdaság vadföldjeit, vadkárelhárító villanypásztorait, továbbá vadtenyésztési berendezéseket. Az előadást és a tapasztalatcserét kétnapos vadászat követte.

★

Az Egyesület soproni csoportjánál *Igmándy Zoltán* egyetemi adjunktus „Csereseink egészségi problémái” címmel tartott előadásában hangsúlyozta, hogy az 1814-ben *George Hirl* tollából megjelent rövid németnyelvű ismertetés óta a hazai cser-irodalom alig fejlődött, pedig a hazai erdők 18 százalékát kitevő cserések sokkal nagyobb figyelmet érdemelnének. Valamikor a bükköt is háttérbe szorították, mert nem ismerték a felhasználási módokat, ugyanez a helyzet a cserrel is. Az előadó részletesen ismertette a cserések négy fő károsítását: a törkorhadást, a fagyot, a csertaplót és az álgesztet. Nagyszámú állományt vizsgált meg és kimutatta, hogy a törzsszáma vonatkoztatva átlagosan 12,6 százalék a törkorhadás, a fagylécesség pedig 31 százalékos. A csertapló átlagosan 11,4 százalékkal szerepel és kísérleti területein alig talált álgeszt nélküli törzset.

★

A nyíregyházi csoport a máriapócsi csemetekertben a központi és erdészeti erdőművelési szakelőadók, a csemetekertkezelők és csemetekerti dolgozók bevonásával tapasztalatcserét rendezett, amelyen bemutatták a gépi csemetekiemelés kapcsolatban a felszedés, osztályozás és termelés munkájának leghelyesebb megszervezését. Bemutatták továbbá a Garva-féle hálóval történő és az Aradi-féle csemetecsomagológéppel történő csomagolást. A jelenlevők a suhánccsomagolásra a Gavra-féle módszert, a csemetecsomagolásra pedig a dögei csemetekert dolgozója által bemutatott — az erdőgazdaság területén legelterjedtebb — közönséges kézicsomagolás módszerét találták a legmegfelelőbbnek.

AZ ERDŐ — Az Országos Erdészeti Egyesület kiadványa.

Felelős szerkesztő: KERESZTESI BÉLA, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa.

Szerkesztőbizottság: BABOS IMRE, a mezőgazdasági tudományok doktora, dr. BALASSA GYULA, dr. HARACSI LAJOS, KÁLDY JÓZSEF, KOCSÁRDY KÁROLY, MADAS ANDRÁS, PÁRIS JÁNOS, SALI EMIL, SZÖNYI LÁSZLO.

A szerkesztő helyettese: JEROME RENE. Technikai szerkesztő: AKOS LÁSZLO.

Felelős kiadó: A Mezőgazdasági Könyv- és Folyóiratkiadó Vállalat igazgatója.

Szerkesztőség: Budapest, V., Kossuth Lajos tér 11. Országos Erdészeti Főigazgatóság.

Előfizetéseket felvesz a Mezőgazdasági Könyv- és Folyóiratkiadó V. Bp. V., Báthori u. 10.

Csekkszámlaszám: 61.268

Megjelent 3200 példányban. Előfizetési ára egy évre: 60 Ft, negyedévre 15 Ft.

Megjelenik minden hónapban.

41686-689/2 - Révai-nyomda, Budapest, V., Vadász utca 16. (Felelős: Povárny Jenő)

